

Warszawa, dnia 26 października 2023 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**
ZPOW.711.232.2023

Pan

Marcin WIĄCEK

Rzecznik Praw Obywatelskich

Stanisław Pamić

Państwowa Komisja Wyborcza, odpowiadając na pismo z dnia 12 października 2023 r. (data wpływu: 9 października) znak VII.602.59.2023.CW, wyjaśnia, co następuje.

Państwowa Komisja Wyborcza podtrzymuje stanowisko, że wskazywany w zgłoszeniu zamiaru głosowania korespondencyjnego adres, na który ma być wysłany pakiet wyborczy, musi być adresem z obszaru gminy, w której wyborca ujęty jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców. Może to być inny adres niż adres, pod którym wyborca został wpisany w spisie wyborców, lecz musi to być adres z obszaru tej samej gminy.

Państwowa Komisja Wyborcza informuje, że powyższe wynika z całościowej analizy przepisów Kodeksu wyborczego, w szczególności związanych z upływem terminów ustawowych na wykonanie poszczególnych czynności wyborczych wynikających z Kodeksu wyborczego.

Należy w tym miejscu zauważyć, że zgodnie z art. 53b § 2a Kodeksu wyborczego zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego komisarz wyborczy niezwłocznie przekazuje właściwemu urzędnikowi wyborczemu w gminie, w której wyborca jest ujęty w obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały lub adresem stałego zamieszkania. Podkreślić należy, że z żadnego przepisu Kodeksu wyborczego nie wynika, że pakiety wyborcze sporządzane na obszarze gminy, w której wyborca ujęty jest w obwodzie głosowania, mogłyby być wysłane pod adres spoza obszaru tej gminy.

Poza tym Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśnia, że cechą charakterystyczną prawa wyborczego są bardzo krótkie terminy wykonania poszczególnych czynności wyborczych. Przykładowo proces rejestracji list kandydatów na posłów w wyborach

do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. zakończył się w dniu 29 września 2023 r. (Sąd Najwyższy rozstrzygnął skargi na uchwały o odmowie rejestracji listy kandydatów). W okręgach wyborczych, w których trwało postępowanie odwoławcze, dopiero po wydaniu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy okręgowe komisje wyborcze mogły ustalić treść karty do głosowania w zakresie list kandydatów uczestniczących w wyborach w tym okręgu wyborczym. Z kolei jak wynika z art. 53e § 1 Kodeksu wyborczego wyborca, który zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego otrzymuje pakiet wyborczy nie później niż 6 dni przed dniem wyborów. Oznacza to, że w zarządzonych wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej pakiet ten musiał zostać doręczony najpóźniej w poniedziałek 6 października 2023 r.

Z powyższego wynika, że okres od zarządzenia przez okręgową komisję wyborczą druku kart do głosowania (art. 172 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego) do przekazania wyborcom pakietów wyborczych zawierających wydrukowane karty do głosowania ostemplowane pieczęcią obwodowej komisji, to zaledwie tydzień. W tym czasie konieczne jest podjęcie uchwały przez właściwą okręgową komisję wyborczą dotycząca zarządzenia druku kart do głosowania, zlecenie ich druku, wydrukowanie i dostarczenie kart do głosowania do urzędu gminy, zwołanie posiedzeń obwodowych komisji wyborczych, ostemplowanie przez nie kart do głosowania oraz przygotowanie pakietów i nadanie ich do wysłania przez Poczta Polską.

Mając powyższe na uwadze doręczenie wyborcy pakietu wyborczego, za pośrednictwem urzędnika wyborczego przez Poczta Polską w trybie, o którym mowa art. 53d § 4 Kodeksu wyborczego, tj. przesyłką poleconą, na adres spoza gminy właściwej dla ujęcia wyborcy w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców byłoby niemożliwe w terminie wynikającym z Kodeksu wyborczego.

W związku z tym brak możliwości wysłania pakietu na adres wyborcy spoza obszaru gminy, w której wyborca ujęty jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców, wynika z konieczności zapewnienia w najszerszym możliwym zakresie, aby wyborcy mogli skutecznie skorzystać ze swojego obywatelskiego prawa do głosowania, o czym mowa w art. 62 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, tj. aby koperty zwrotne dotarły do właściwej obwodowej komisji wyborczej w terminie i zostały uwzględnione w obliczeniach. W obecnym stanie prawnym, przy uwzględnieniu całościowo

obowiązujących przepisów Kodeksu wyborczego, wysłanie wyborcy pakietu wyborczego poza gminę, w której wyborca ujęty jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców, skutkowałoby w wielu przypadkach brakiem możliwości doręczenia do obwodowej komisji wyborczej koperty zwrotnej w terminie, a tym samym nieuwzględnieniem głosów w obliczeniach, o czym mowa w art. 53i § 1 Kodeksu wyborczego.

Jednocześnie urzędnicy wyborczy wykonujący zadania związane z głosowaniem korespondencyjnym działają wyłącznie na obszarze gminy, w której wykonują swoją funkcję (art. 191a § 1, art. 191c § 1 i 3 Kodeksu wyborczego). Należy przy tym także podkreślić, że pakiety wyborcze przygotowuje, w tym stempluje karty do głosowania stosowane w głosowaniu korespondencyjnym (art. 53g § 1a Kodeksu wyborczego) obwodowa komisja wyborcza z obszaru gminy, w której wyborca ujęty jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza jednocześnie informuje, że mając świadomość wątpliwości w tym zakresie, działając w trybie art. 160 § 1 pkt 8 Kodeksu wyborczego, w informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego sporządzanej po przeprowadzonych wyborach, przekazywanej Prezydentowi Rzeczypospolitej, Marszałkowi Sejmu, Marszałkowi Senatu oraz Prezesowi Rady Ministrów, przedstawi propozycję zmiany, w tym zakresie, aby kwestia ta jednoznacznie wynikała z przepisów Kodeksu wyborczego i nie budziła wątpliwości wyborców.

Sylwester Marciniak

Przewodniczący

Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak

Sylwester Marciniak